

O'zbek xalq dostonlari

“SHARQ” NASHRIYOT-MATBAA AKSIYADORLIK
KOMPANIYASI BOSH TAHRIRIYATI
TOSHKENT — 2006

Aytuvchi: **Rahmatulla shoir Yusuf o'g'li**

Nashrga tayyorlovchilar:

To'ra Mirzayev va Zubayda Husainova

T a h r i r h a y ' a t i:

Omonulla Yunusov (hay'at raisi), Ahror Ahmedov (hay'at raisi o'rinbosari), Mamatqul Jo'rayev, Erkin Malikov (hay'at kotibi), To'ra Mirzayev, Abiir Musoqulov, Muhammadali Qo'shmoqov, Shomirza Turdimov, Ibodulla Shoymardonov

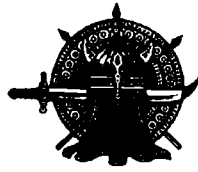
R a s s o m:

Temur Sa'dullayev

Go'ro'g'li: O'zbek xalq dostonlari / Aytuvchi Rahmatulla shoir Yusuf o'g'li; Tahrir hay'ati: O. Yunusov, A. Ahmedov, M. Jo'rayev va boshq./ Rassom T. Sa'dulla. — T.: Sharq, 2006. — 448 b.

“Go'ro'g'li” turkumi dostonlari yuzga yaqin xilma-xil mazmundagi asarlarni o'zida birlashtirgan ulkan silsiladir. Xalq baxshilari bu turkumga kiruvchi dostonlarni sevib kuylab kelganlar. Ushbu jildga Rahmatulla shoir Yusuf o'g'lidan yozib olingan 27 doston kiritildi. Ularda afsonaviy xalq qahramonining tug'ilishi, uning bahodirona yoshligi, jasoratlarga to'la hayoti, ozodlik o'lkasi — Chambil shahrining bunyod etilishi, asrandi farzandlar — Hasanxon va Avazxonlarning Chambilga keltirilishi, ularning bahodirliklari turli-tuman sarguzashtli voqealar girdobida tasvirlanadi. Dostonlar qahramon va sevimli yor sadoqati, ota-ona va farzand burchi, birodarlik va do'stlik, ona yurtga muhabbat masalalaridan bahs etadi. Har bir doston badiiy mukammalligi va jozibadorligi bilan kitobxonni o'ziga jalb eta oladi.

BBK 82.3(SU)

AVAZXON

Ammo roviyoni axbor, noqiloni osor, muhaddisoni oston, doston, bo'ston va hushi chinon, xirmoni suxon, o'tgan zamonda bo'lgan bir necha hangomachi baxshilar rivoyat qilishib ayturlarki, Turkunga Og'alibek xon bo'ldi. Undan keyin Jig'alibek xon bo'ldi. Undan keyin tilla jig'asi boshida, qirq yigiti qoshida, Xoldor mahram yonboshida Go'ro'g'libek sulton bo'ldi. Go'ro'g'libek turkman yurtiga sulton bo'lib, Ko'hi Qofdan Misqol parini, Irambog'dan Og'a Yunus parini, Hindistondan Gulnor parini olib kelib, davron surib, Vayangandan Hasanxonni keltirib, o'ziga o'g'il qilib, qirq yigitiga kosagul qilib, qirq yigit bilan mayxonasida may ichib, kayf-safo qilib yurar edi.

Kunlardan bir kun Chambilga bir qari boboy baxshi kelib, har kimning mehmonxonasiga qo'nib, doston aytib, pul yig'ib yura berdi. O'zi ham shu vaqtlari Chambilda uch yuz oltmish mehmonxona, bir yuz yetmish boloxona bor edi. Baxshi boboning kelganini Go'ro'g'li sulton ham eshitib: "Ul baxshi bizning mehmonxonaga ham kelib, bir hangoma qilib bersa", — deb o'ylab yurdi. Oradan ko'p kun o'tib, baxshi boboning navbati yetib, Go'ro'g'li sultonning mehmonxonasiga kelib tushib, kechasi Go'ro'g'li sulton katta ziyofatlar aylab, bir boshqasi o'tirish tashkil qildirib, bir yoqdan may suzilib, aliyor aytilib turdi. Shunda baxshi bobo gulxanning labida o'tirib, elu yurtning egasi, mamlakatning chegasi sovut-to'ning yoqasi Go'ro'g'li sultonning shashti qaytmasin, balki davlati bundan ham ziyoda bo'lsin, deb bir piyola mayni olib ichib turib, do'mbirasining qulog'ini chingillatib toblab, torlarini tarang qilib, avval Go'ro'g'li sultonning shu o'tirishining sha'niga qarab, bir terma aytib, baxshi bobongiz nima derdi:

Majlis ahli xurram bo'lar,
Majlisning bo'lbuli bo'lsa.
Soqilarga saqo bo'lgan —
Soqi kosaguli bo'lsa.
Bu majlisni baland ko'rdim,
Barchani mayga band ko'rdim.
Boshqalarga pisand bo'lsa,
Menga ham ha-pisand ko'rdim.
Shunda Avaz sulton bo'lsa.
Sulton ekan, bunda sulton,
Sulton desa, toza sulton,
Haybatli tarafsiz polvon,
Hay attang-a bir kamliga —

Yo'qdir bunda Avaz o'g'lon,
Bu majlislar bir cho'liston,
Bol Avazdan xoli bo'lsa.
So'zlab berar menday baxshi,
So'z bo'lar majlisning naqshi,
Avazxonsiz majlisingdan,
Sahrodagi soya yaxshi,
Salqingina hili bo'lsa,
Bu so'zimni olmang og'ir,
Baxshi bobong emas sag'ir,
Avaz tuyg'un, Avaz olg'ir,
Ul Go'ro'g'li o'g'li bo'lsa.

Baxshi bobongiz yana Avazxonni ta'rif aylab, nima dedi:

Bo'y desang bo'y, o'y desang o'yi bor,
Bodom qovoq, muloyim xuy anda bor,
Qirq yigitlar, arg'umoqlar senda bor,
Farzand bo'lsa senga Avaz, Go'ro'g'li.

Bunday oliy majlisingning sha'niga,
O'rtada o'tirsa Avaz, Go'ro'g'li.

Talab aylab xizimatingga keltirsang,
Qirq yigitman sozu suhbat qildirsang,
Uning qo'liga tilla kosa oldirsang.
Gul bo'lsa majlisga Avaz, Go'ro'g'li.

Avaz dedim, Avaz behisht g'ilmoni,
Ko'rganda bahr olar odamning joni,
Qirq yigitning suhbat tuzgan zamoni,
May uzatsa anda Avaz, Go'ro'g'li.

Barcha tursa jon deb chorlaganicha,
Kiygizsang zarbobdan to'nlar taniga,

Baxshi bobong so'z kelganda so'zlaydi,
Yaqin emas, yiroqlarni ko'zlaydi,
Avazning bo'lishin shunda tilaydi,
Undan keyin kelib doston kuylaydi.

- Lituz.com

Elektron kitoblar

**To'liq qismini Shu tugmani
bosish orqali sotib oling!**